

Wnioski z realizacji nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Pomorskiego Kuratora Oświaty w województwie pomorskim w roku szkolnym 2017/2018.

(na podstawie Sprawozdania z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Pomorskiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2017/2018¹)

Najważniejsze wnioski z przeprowadzonych ewaluacji z uwzględnieniem typów szkół i placówek

- Wnioski z ewaluacji przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego:

1. Podejmowane przez pracowników przedszkoli działania wychowawcze wpływają na rozwój społeczny i emocjonalny dzieci oraz zapobiegają zjawisku dyskryminacji.
2. Wysokie poczucie bezpieczeństwa dzieci w przedszkolu warunkują pozytywne relacje oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu, zachodzące między pracownikami przedszkoli oraz rodzicami dzieci.
3. Nauczyciele, organizując wychowankom wielokierunkową aktywność oraz tworząc warunki do samodzielnie podejmowanej swobodnej zabawy i odpoczynku, stymulują je do indywidualnego, całościowego rozwoju.

- Wnioski z ewaluacji przedszkoli specjalnych: **nie badano**.

- Wnioski z ewaluacji szkół podstawowych:

1. Szkoły podejmują różnorodne działania wychowawcze, zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, jednak nadal wśród dzieci zdarzają się przypadki agresji słownej i fizycznej.
2. Szkoły tworzą uczniom warunki do aktywnego uczenia się, osiągania sukcesów edukacyjnych i kształtowania kompetencji kluczowych, m.in. poprzez stosowanie zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej. Nie zawsze jednak nauczyciele umożliwiają uczniom wpływanie na sposób organizacji zajęć.

- Wnioski z ewaluacji gimnazjów: **nie badano**.

- Wnioski z ewaluacji liceów ogólnokształcących:

1. Relacje pomiędzy wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na szacunku i zaufaniu w wyniku dbałości o przestrzeganie reguł zachowania i postępowania w szkole.
2. Realizowane przez nauczycieli działania antydyskryminacyjne obejmują całą społeczność szkoły, a przekazana uczniom wiedza kształtuje u nich właściwe zachowania i zapobiega niepożądanym sytuacjom.
3. Nauczyciele organizując procesy edukacyjne, stwarzają warunki do efektywnej pracy na lekcji poprzez dbałość o dobrą atmosferę, okazywanie uczniom szacunku, równe ich traktowanie oraz ocenianie zgodnie ze znanymi uczniom zasadami. W niewystarczającym stopniu nauczyciele umożliwiają uczniom wpływanie na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się podczas lekcji oraz doskonalenia umiejętności świadomego uczenia się.

¹ Sprawozdanie z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Pomorskiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2017/2018 [link](#)

- Wnioski z ewaluacji techników:

1. Szkoły podejmują różnorodne działania wychowawcze, zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, jednakże uczniowie w niewielkim stopniu uczestniczą w ustalaniu zasad i norm obowiązujących w szkole.

2. Organizacja procesów edukacyjnych we wszystkich badanych szkołach skierowana jest na umożliwianie uczniom łączenia wiedzy z różnych dziedzin w zakresie kształcenia zawodowego. Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się i poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.

- Wnioski z ewaluacji branżowych szkół I stopnia: **nie badano**.
- Wnioski z ewaluacji szkół specjalnych: **nie badano**.
- Wnioski z ewaluacji szkół policealnych: **nie badano**.
- Wnioski z ewaluacji poradni psychologiczno–pedagogicznych: **nie badano**.
- Wnioski z ewaluacji bibliotek pedagogicznych: **nie badano**.
- Wnioski z ewaluacji placówek doskonalenia nauczycieli:

1. Placówka gromadzi i analizuje dane na temat podejmowanych przez siebie działań i dostosowuje je do oczekiwań klientów.

2. Organizacja pracy placówki sprzyja powszechnemu uczestnictwu jej pracowników w planowaniu i realizacji zadań oraz ich współpracy w doskonaleniu kompetencji i ewaluacji własnej.

3. Doradcy i konsultanci pracujący w ośrodku współpracują ze sobą oraz uczestniczą w procesie podejmowania decyzji, co przekłada się na odpowiedzialność za ośrodek.

- Wnioski z ewaluacji placówek oświatowo-wychowawczych: **nie badano**.
- Wnioski z ewaluacji placówek kształcenia ustawicznego i innych, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy - Prawo oświatowe: **nie badano**.
- Wnioski z ewaluacji szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, MOWów, MOS-ów, i innych środków, o których mowa w art. 2 pkt 7 ustawy - Prawo oświatowe: **Nie badano**.
- Wnioski z ewaluacji placówek zapewniających opiekę i wychowanie, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy - Prawo oświatowe: **nie badano**.

Uogólnione wnioski z ewaluacji:

1. Przedszkola wspierają rozwój psychofizyczny dzieci, z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb i możliwości. Dobre relacje między wszystkimi członkami społeczności przedszkolnej oraz podejmowane działania wychowawcze wpływają pozytywnie na eliminowanie zagrożeń i wzmacnianie właściwych zachowań u dzieci.

2. Szkoły podejmują różnorodne działania wychowawcze zmierzające do zapewnienia uczniom bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego, jednak nadal wśród uczniów zdarzają się przypadki agresji słownej i fizycznej.
3. Szkoły w niewystarczającym stopniu umożliwiają uczniom wpływanie na ustalanie obowiązujących zasad postępowania i współzycia oraz na sposób organizacji i przebieg procesu edukacyjnego.
4. Szkoły rzadko wykorzystują wzajemne uczenie się uczniów, a uczniowie w małym stopniu wpływają na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się.
5. Nauczyciele we wszystkich typach szkół współpracują ze sobą przy rozwiązywaniu bieżących problemów dydaktyczno-wychowawczych, diagnozowaniu potrzeb, motywowaniu uczniów do większej aktywności, promując zasadę uczenia się przez całe życie.
6. Szkoły wdrażają zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego i w zawodach kształtując u dzieci i młodzieży kompetencje kluczowe i społeczne.
7. Placówki doskonalenia nauczycieli pozyskują i wykorzystują opinie klientów do modyfikacji własnych ofert edukacyjnych, podnoszenia jakości świadczonych usług oraz wdrożenia rozwiązań nowatorskich.

Wnioski z kontroli planowych

a) wynikające z analizy wyników kontroli:

– wskazujące na potrzeby w zakresie wspomagania pracy szkół i placówek, określające zakres wspomagania:

Upowszechnienie wiedzy prawnej na spotkaniach z dyrektorami szkół z zakresu przepisów określających zasady organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, a szczególnie na obowiązek:

- 1) przekazywania rodzicom uczniów albo pełnoletniemu uczniowi kopii wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia;
- 2) określania w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym zakresu współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami ucznia w realizacji przez szkołę zadań związanych z:
 - zapewnieniem warunków do nauki, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów;
 - organizacją zajęć specjalistycznych o których mowa w przepisach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
 - przygotowaniem uczniów do samodzielności w życiu dorosłym;
- 3) dostosowania do końca września 2018 r. indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych opracowanych dla uczniów przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz. 1578) do wymogów określonych w ww. rozporządzeniu;
- 4) pisemnego zawiadamiania, w sposób przyjęty w szkole, rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia o terminie każdego spotkania zespołu opracowującego i modyfikującego indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny oraz dokonującego wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia i możliwości uczestniczenia w tym spotkaniu;

5) ogłaszania list kandydatów przyjętych i kandydatów nieprzyjętych do danego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub innej formy wychowania przedszkolnego zawierających imiona i nazwiska kandydatów przyjętych i kandydatów nieprzyjętych uszeregowane w kolejności alfabetycznej, informację o liczbie wolnych miejsc, adnotację o najniższej liczbie punktów, która uprawnia do przyjęcia, dzień podania do publicznej wiadomości listy oraz podpis przewodniczącego komisji rekrutacyjnej;

6) kontroli, by dołączone do wniosku, o przyjęcie dziecka do przedszkoli, punktów przedszkolnych, zespołów wychowania przedszkolnego oraz szkół podstawowych, w których są prowadzone oddziały przedszkolne, oświadczenia o samotnym wychowywaniu kandydata dokumenty były w oryginale, w postaci notarialnie poświadczonej kopii albo w postaci urzędowo poświadczonego odpisu lub wyciągu z dokumentu albo w postaci kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem przez rodzica kandydata;

7) zarządzenia postępowania uzupełniającego w przypadku, gdy po przeprowadzeniu postępowania rekrutacyjnego przedszkole, oddział przedszkolny w szkole podstawowej lub inna forma wychowania przedszkolnego nadal dysponuje wolnymi miejscami.– wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:

Przeprowadzenie kontroli, mających na celu ocenę prawidłowości zapewniania warunków i organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych w publicznych i niepublicznych szkołach ogólnodostępnych.

Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli doraźnych

1. wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:

1) zorganizowanie szkoleń dla dyrektorów i nauczycieli szkół i placówek, nt. tworzenia i przestrzegania prawa wewnątrzszkolnego zapewniającego w szkole/placówce:

- uczniom bezpieczne i higieniczne warunki nauki, wychowania i opieki;
- przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia;
- przestrzeganie statutu szkoły/placówki;

2) kontrola prawidłowości realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego;

3) monitorowanie zgodności z art. 14 ust. 3. Ustawy - Prawo Oświatowe funkcjonowania szkół niepublicznych.

Wnioski z przeprowadzonego monitorowania

a) wynikające z analizy wyników monitorowania:

– wskazujące na potrzeby w zakresie wspomagania pracy szkół i placówek, określające zakres wspomagania:

1. Upowszechnianie wśród dyrektorów szkół i nauczycieli wiedzy prawnej z zakresu kształcenia i wychowania dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

2. Wspieranie pracy szkół w rozpoznawaniu potrzeb uczniów z niepełnosprawnością i organizacji dla nich zajęć specjalistycznych w ramach indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych (IPET).

3. Organizowanie konferencji dla dyrektorów szkół, nauczycieli, wychowawców, pedagogów i psychologów służących wymianie doświadczeń na temat organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, kształcenia specjalnego i indywidualnego obowiązkowego rocznego wychowania przedszkolnego oraz indywidualnego nauczania.

– wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:

1. Poddanie kontroli strzelnic, celem oceny rzeczywistego stanu:

- posiadania i wykorzystywania strzelnic przez szkoły,
- technicznego pomieszczeń i urządzeń będących na ich wyposażeniu,
- bezpieczeństwa uczniów podczas zajęć na strzelnicach.

2. Bieżąca analiza wniosków z kontroli doraźnych obejmująca występujące nieprawidłowości w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole i organizowanie spotkań z dyrektorami szkół służących doskonaleniu:

- nadzoru nad udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności w odniesieniu do indywidualizacji pracy z uczniem na lekcji i dostosowaniem wymagań do potrzeb i możliwości uczniów w oparciu o zalecenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;
- pracy zespołów nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem objętym zindywidualizowaną ścieżką kształcenia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Wnioski z działalności wspomagającej Kuratora Oświaty

a) wynikające z działań podejmowanych w ramach wspomagania, wskazujące na potrzeby w zakresie:

- planowania nadzoru pedagogicznego:

1. Monitorowanie przebiegu naboru uczniów kończących szkołę podstawową i gimnazjum na rok szkolny 2019/2020 do szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych.

2. Ocena stanu skuteczności nadzoru pedagogicznego pełnionego przez dyrektora szkoły nad:

- a. bezpieczeństwem uczniów w czasie zajęć realizowanych w szkole i poza terenem szkoły,
- b. przestrzeganiem praw dziecka i ucznia,
- a. przestrzeganiem statutu szkoły lub placówki

- wspomagania pracy szkół i placówek:

1. Wsparcie merytoryczne dyrektorów szkół i placówek oświatowych w realizacji zadań związanych z:

- a. awansem zawodowym nauczycieli,
- b. oceną pracy dyrektora i nauczyciela,
- c. edukacją włączającą.

2. Kierowanie do dyrektorów szkół i placówek oświatowych wniosków z opiniowania arkuszy organizacji w celu eliminowania nieprawidłowości popełnianych przy ich opracowywaniu.

3. Motywowanie dyrektorów i nauczycieli do aktywności w skutecznym rozwiązywaniu bieżących problemów profilaktyczno-wychowawczych uczniów.

4. Tworzenie warunków do wymiany doświadczeń wśród dyrektorów i nauczycieli w planowaniu i realizacji procesu kształcenia zawodowego z udziałem pracodawców.

b) dotyczące organizacji wspomagania:

1. Organizowanie we współpracy z instytucjami wspierającymi szkoły i placówki konferencji dla dyrektorów i nauczycieli na temat kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
2. Organizowanie narad i szkoleń z udziałem dyrektorów szkół i placówek oświatowych oraz nauczycieli poświęconych ogólnej problematyce efektywności działań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.
3. Organizowanie spotkań z dyrektorami szkół i placówek oświatowych w odpowiedzi na bieżące oczekiwania wsparcia w zakresie wdrażania działań wynikających ze zmian w przepisach prawa oświatowego.
4. Publikowanie na stronie internetowej kuratorium oświaty wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego pełnionego przez Pomorskiego Kuratora Oświaty.

c) określające zakres wspomagania:

1. Bezpieczeństwo uczniów: upowszechnianie wiedzy prawnej wśród uczniów i ich rodziców na temat praw i obowiązków w szkole, a także z zakresu odpowiedzialności prawnej nieletnich za popełniane czyny zabronione.
2. Współpraca szkoły z rodzicami: planowanie i realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych.
3. Proces wychowawczy: wzmacnianie kompetencji nauczycieli związanych z procesem wychowawczym w zakresie kształtowania u uczniów poczucia tożsamości kulturowej, lokalnej i narodowej, postaw patriotycznych, rozbudzania zainteresowań kulturą regionu i życiem lokalnym.